

2016. Het jaar 2016 werd voor academie PanSophia een succesvol academiejaar met geleidelijke groei en uitbouw van de organisatie. Gestaa maar gestructureerd.

Indeling: In onderstaande komen drie hoofdonderwerpen aan bod:

- 1. De spirituele taak van PanSophia**
- 2. Ontwikkelingen op organisatorisch gebied**
- 3. Activiteiten in het afgelopen jaar**

1. De spirituele taak van PanSophia

Innerlijke emancipatie. Steeds duidelijk wordt het spirituele doel van PanSophia. Een bijdrage te geven aan het feminisme van de derde golf, aan de spirituele vrouwenbeweging. Het feminisme van de derde golf draait om innerlijke emancipatie, om het terugvinden van de innerlijke kracht als vrouw én als man; het is een spirituele revolutie.

Wij maken de stap naar het bewustzijn spirituele wezens van licht te zijn, in wier hart een godsvonk gloeit die aangeblazen kan worden tot heilig vuur; lichtwezens, die zich tijdelijk in een aards kleed hullen. Wij willen opnieuw weten hoe op aarde bewust ons lichtkleed te weven. Wij gaan voor een nieuw geïntegreerd bewustzijn tussen buik, hart en hoofd.

De brugfunctie. PanSophia wil bijdragen aan dit nieuwe bewustzijn door **bruggen** te slaan tussen de wijsheid en kennis van:

1. de oude voor-patriarchale egalitaire samenlevingen van vrede en verbinding
2. de voor-christelijke godinbeweging met de liefde voor de aarde, met kennis van kruiden en voeding, met wijsheid en inzicht in spirituele en praktische vaardigheden van de 'wijze vrouw', de 'vroede vrouw'.
3. de westerse esoterie met kennis van mysteriegodsdiensten en het inzicht in de evolutie van het bewustzijn van de mens op aarde. Inwijdingen zijn erop gericht het innerlijk licht bewust te worden.
4. het esoterisch christendom met de kennis over de godsvonk dat vandaag de dag zo'n enorme impuls krijgt door de nieuwe belangstelling voor Maria Magdalena die een esoterisch en kosmisch christendom bracht.

2. Ontwikkelingen op organisatorisch gebied

Website-vernieuwing. Het academie PanSophia-jaar 2016 heeft in het teken gestaan van grondige vernieuwing van de PanSophia-website. Het drie-vrouwschap met Henny van Malkenhorst, Ariane Wachsmuth en Nicole Zonderhuis heeft het op zich genomen de bestaande website om te zetten naar het wordpress-systeem. Waarom deze belangrijke overstap?

1. Het hoofddoel is een jongere en meer beeldgerichte generatie aan te spreken door middel van pakkende foto's, aansprekende titels en links uit het actuele nieuws. Het is belangrijk het nieuws op de voet te volgen en daar een PanSophiaanse visie op los te laten.
2. Daarnaast kunnen nu gefiatteerde leden van PanSophia zelfstandig onderwerpen op de website plaatsen.

Dit is vooral van belang voor:

*de diverse Sophia-groepen in den lande. Zij kunnen nu het eigen programma op de website plaatsen en kennis nemen van elkaars activiteiten.

*de werkgroep krachtplaatsen, bestaande uit Lida van de Water, Wim Bonis en Jaap Craamer.

De diverse Sophia-groepen lijken zich geluidloos te vermeerderen. Op dit moment zijn de Sophiagroepen actief in: Amsterdam (groep is vol), Utrecht, Breda, Sophia-groep noord (Groningen, Friesland en Drenthe), en de drie groepen Nijmegen, Limburg noord en Capelle aan de IJssel in oprichting. De Sophia-groepen vullen zelf hun programma in; uitgaande van de doelstellingen van

academie PanSophia en het gedachtengoed van de academie, is men volledig vrij het programma zelf in te vullen: men kijkt naar films, leest boeken, bezoekt krachtplaatsen en houdt stiltewandeling. Annine van der Meer geeft een introductielesing bij een groep in oprichting en daarna volgt tweedelige cursus van twee middagen 'Mens en Samenleving in Balans' waarbij het accent op 40.000 jaar Venuskunst ligt als uitdrukking van de ontwikkeling in bewustzijn en de bijdrage van de vrouw aan de evolutie.

Het nieuwe project krachtplaatsen. De academie heeft zich tot taak gesteld voor-christelijke en verchristelijkte sacrale plaatsen en plekken in de Lage Landen in kaart te brengen. Deze plaatsen werden door mensen uit voor-christelijke culturen vereerd. Meestal lopen er krachtlijnen en werden/worden mensen hier opgeladen met energie. Sommige plaatsen zijn met elkaar verbonden en vormen een zogenaamde landschapstempel. Het kan gaan om bergen, (graf)heuvels, bronnen, rivieren, beken, putten, bomen, bossen en (dode) wegen. De nieuwe wetenschap der sacrale landschapskunde vormt dus een levende cultuurhistorische bron van informatie. Daaraan gekoppeld worden niet-stoffelijke bronnen van informatie zoals mythen en volksverhalen, volksrituelen en volksgeloof. Hierop legt zich de wetenschap der landschapsmythologie toe. Academie PanSophia wil het landschap leren lezen door de verschillende spirituele en culturele lagen in kaart te brengen, door het verleden in het landschap van de Lage Landen te herontdekken en leren te herwaarderen. Het doel hiervan is educatie en bewustwording, enerzijds door feitelijke kennisoverdracht anderzijds door het leren herkennen en ervaren van krachtplaatsen in het landschap.

3. De belangrijkste activiteiten in het afgelopen jaar 2016

Met succes zijn in 2016 de volgende evenementen georganiseerd:

Zondagen 14 februari en 13 maart. Tweeluik Mens en Samenleving in Balans voor de Sophia-groep-noord. Getuige de evaluatie formulieren is dit tweeluik in het noorden goed ontvangen. De Sophiagroep noord is gevormd en gaat in 2017 door met het organiseren van activiteiten voor de regio noord.

Zaterdag 4 maart PanSophia-viering van Hoofd naar Hart

Wereldvrouwendag 2016: PanSophia maakt in deze viering rond wereldvrouwendag 2016 de grote stap van **Hoofd naar Hart**. Na sterk theoretisch getinte congressen uit vorige jaren ligt het accent dit jaar duidelijk op de ervaring in het Hart zonder daarbij het Hoofd te vergeten. Leven vanuit het Hart als integrerend centrum, dat gaan wij samen vieren. De dag bestaat uit een uitgebalanceerde mix van ceremonie, mantrazang, lezing, dans, verhalen, meditatie, muziek en de klanken van op zijn minst acht drums en een enkele gitaar. De dag wordt gehouden in de Annie Besant Hall van het Internationaal Theosofisch Centrum te Naarden.

Het geven van een geschenk. Het is geweldig te ervaren dat diverse betrokkenen vanuit de matriarchale gedachte van het giftgeven de eigen expertise belangeloos aan de Academie aanbodden en ter beschikking stelden van het grote geheel, de wijze matrix waar wij in leven

Medewerking verlenen:

Mantrazang: Marion Kuiperi

Dans: Gertrude Arents

Thanksgiving, uitleg over drum, groepswork: Nicole Zonderhuis

Drums: Marjo Bennink; Hilly Danser, Ellen den Haring, Bea van Leuven; Toos Handgraaf; Thea Rijken; Marion Kuiperi, Nicole Zonderhuis. Het kan zijn dat de Nederlandse grootmoedergroep meedrumt

Meditatie: Leny Stam

Het Lied van de Parel: Daniëlle van Dijk

Groepswork: Sabine ter Steeg

Interactieve lezing: Annine van der Meer

Praktische leiding: Jaap Craamer

Feestelijk programma

10.00-10.30u Ceremoniële opening met drum, mantrazang en thanksgiving. Welkom aan de gasten. Er zijn uitnodigingen uitgegaan naar de Nederlandse grootmoedercirkel, de Rode Tent, de Lorelei-festival groep, de mannengroep van Jos Kester en tal van andere organisaties.

10.30u-11.15u Van Hoofd naar Hart en Ziel. Interactieve Lezing. Annine van der Meer. Wij herstellen de verbinding tussen hoofd en hart. De onderlinge solidariteit van vrouwen werd in het patriërchaat verbroken. Nieuwe verbinding tussen vrouwelijk en mannelijk in ieder van ons komt tot stand.

11.15u-11.45u. De vier poorten van het hart. Meditatie onder leiding van Leny Stam.

11.45u-12.00u Mantrazang. Marion Kuiperi.

12.00-12.30u Dansen van het Hart. Gertrude Arents.

12.30-13.30u Pauze. Koffie, thee en soep. In de lunchruimte zijn diverse tafels met daarachter de genodigen van bevriende organisaties die informatie geven over hun organisatie. Er is een kleine tentoonstelling van kunst uit de Nieuwe Steentijd uit de Nederlanden. Het is mogelijk bij mooi weer buiten te wandelen.

13.30u-14.00u Framedrummen. Met uitleg over de kultdrum drum van de Mapuche in Chili. Nicole Zonderhuis.

14.00-14.30u Het lied van de Parel. Aandacht voor de matriarchale orale traditie. Daniëlle van Dijk vertelt en duidt de gnostische mythe het Lied van de Parel uit de Handelingen van Thomas.

14.30- 15.15u. 'Op zoek naar het licht van jouw parel' . De aanwezigen gaan hierna in kleine groepjes in de grote zaal uiteen onder het geluid van drums in vier hoeken van de zaal. Zij vertellen elkaar over de eigen zoektocht naar het licht van de eigen parel in het hart. Begeleiding: Sabine ter Steeg en Nicole Zonderhuis. Thee en koffie.

15.15-15.30u Afsluitende mantrazang in de cirkel

15.30-15.45u Dank en afsluiting. Annine van der Meer. Zij vraagt de vrijwilligers in groepen naar voren te komen.

15.45-16.15u Ceremoniële Afsluiting met zang, dans, drum en gitaar.

Zaterdag 9 april 2016 Studiedag met dr. Margaret Barker: DIVINE SURPRISE Herontdek de verloren vrouw van de bijbel: Vrouwe Wijsheid.

Tevoren was er veel werk verricht om de dag te laten slagen. Er was een folder gedrukt en de drie hand-outs werden door Annine op verzoek in het Nederlands vertaald. Margaret en Annine hebben zich op donderdag 7 april en vrijdag 8 april bij Annine thuis beijverd zoveel mogelijk gerelateerd beeldmateriaal bij de lezingen te verzamelen. De dag had daarom de volgende opbouw: elk van de drie lezingen van Margaret werd in vijf delen onderverdeeld.

1. Eerst gaf Margaret haar Engelste tekst, gebaseerd op het Nederlandstalige handout.

2. Daarna gaf zij de verzamelde beelden die op het scherm geprojecteerd werden.

3. Tot slot gaf Annine na ieder onderdeel een Nederlandstalige samenvatting van uitgesproken Engelse tekst, beeld en handout.

De sfeer was uitermate aandachtig en door deze opbouw kwam de diepte en reikwijdte van het onderzoek van Margaret volledig over op de aanwezigen. Naderhand hebben de ca 100 aanwezigen een samenvatting van de lezingen mét het beeldmateriaal ontvangen. Ook hierover ontvingen wij vele dankbare reacties. De dag was zo succesvol dat wij besloten meer studiedagen te organiseren in het najaar van een academie-jaar.

Programma

- 9.15 - 10.00 aankomst en inschrijving
- 10.00 - 11.15 eerste lezing met vragenronde
- 11.15 - 11.45 pauze met koffie en thee
- 11.45 - 13.00 tweede lezing met vragenronde
- 13.00 - 14.00 pauze en lunch
- 14.00 - 15.15 derde lezing met vragenronde
- 15.15 - 16.00 Margaret Barker in gesprek met de zaal

Uit de folder:

Protestanten zeggen vaak dat Maria nauwelijks een rol speelt in de Bijbel, maar waarom is zij dan zo belangrijk in de Kerk? Deze studiedag richt zich op een van de hoofdfiguren uit het Oude en Nieuwe Testament. Zij, die in de bijbelstudies nauwelijks aandacht krijgt, is en blijft geliefd in de Katholieke en Orthodoxe kerken. De goddelijke Moeder uit het Oude Testament is met haar Zoon samen in de Tempel te Jeruzalem. Zij wordt Vrouwe Wijsheid genoemd, of Asjera of El Shaddai en draagt talloze andere namen. In het Nieuwe Testament manifesteert Zij zich als 'de Heilige Geest' of 'de Vrouwe bekleed met de zon'.

Deze studiedag zal Vrouwe Wijsheid uit het Oude Testament verbinden met de Maria's uit het Nieuwe Testament: Maria de Moeder, Maria de Bruid en Maria de Zuster van Jezus. De verborgen vrouwelijke kant van het Judaïsme en Christendom wordt onthuld. Dit nieuwe licht op het goddelijk vrouwelijke in Oude en Nieuwe Testament herstelt de balans met het exclusief mannelijke beeld van God in deze twee monotheïstische wereldgodsdiensten.

Eerste lezing: De Vrouwe van de Eerste Tempel. Hoe zij verdwijnt.

In de uit de 8e en 7e eeuw v. Chr komt er in Jeruzalem een grote hervormingsbeweging op gang, die sprekend lijkt op de Hervorming in Europa uit de 16e eeuw. In deze periode van Hervorming gaat in Oud-Israël veel veranderen. Oorspronkelijk leeft er in de Eerste Tempel te Jeruzalem een Vrouwe, maar Zij wordt in de Tweede Tempel buiten gedreven. Zij vormt het hart van het Verbond van Eeuwige Vrede dat veel ouder is dan het Verbond dat later met Mozes wordt gesloten. In haar Verbond bindt Zij alle dingen in harmonie samen. Zij is de grote genezer. Zij weeft en bindt het weefsel van de schepping en daarom wordt Zij beschreven als spinster en weefster. Zij voedt haar kinderen met brood. Een van Haar symbolen is de Boom van Leven. Deze geeft geurende olie af waarmee haar kinderen tot messiasen worden gezalfd. Zij leert ware kennis over de schepping. Dit is haar wijsheid en daarom wordt zij vaak Wijsheid genoemd. Zij is de versluerde Vrouwe, de Koningin van de Hemelen. Zij moet verdwijnen tijdens de hervormingen van koning Josia in 622 v. Chr. die deeltmaken van de grotere 'Hervorming'.

Tweede lezing: Het werk van de corrigerende schrijvers uit de Tweede Tempel en hoe de Vrouwe in andere Hebreeuwse gemeenschappen als die in Egypte overleeft.

De hervormingsbeweging wint. In de Tweede Tempel worden de teksten die later deel uitmaken van het Oude Testament, bijeengebracht. De schrijvers uit de school van de Deuteronomist verwijderden hieruit veel informatie over de Vrouwe. Onderzoek in het archaisch Hebreeuws en tekstvergelijking met Griekse en Latijnse vertalingen van edities van het Oude Testament, maken het tegenwoordig mogelijk om bepaalde verloren gegane informatie over het goddelijk vrouwelijke terug te vinden door *onder* de Hebreeuwse teksten te kijken. De corrigerende schrijvers van de Tweede Tempel verdraaien Vrouwe Wijsheid tot de slechte Eva die in het boek Genesis de oorzaak is van alle ellende die over de mensheid komt. Je vindt Haar terug in Mirjam uit de joodse legenden, de oudere zuster van Mozes, een profetes en een muzikante. Zij is de grootmoeder van Bezalel die het tabernakel bouwt. De mensen die rond 600 v. Chr. uit het bezette en verwoeste Jeruzalem en Judea naar Egypte en naar andere streken wegvluchten, blijven Vrouwe Wijsheid trouw. Daarom kan men informatie over Haar vinden in de geschriften uit de diaspora-landen om Oud-Israël heen. Het is overduidelijk dat de volgelingen van Jezus veel meer over de Vrouwe weten dan nu in het Nieuwe testament bekend is.

Derde lezing: de Vrouwe in het Nieuwe Testament, in andere vroegchristelijke geschriften en in de christelijke traditie.

De Vrouwe verschijnt opnieuw in het hart van het Bijbelboek Openbaring. Zij is de Vrouwe bekleed met de zon, zij is de Moeder van de Messias. Zij herstelt de ware Tempel te Jeruzalem. Zij is de naamloze Vrouwe uit het *Evangelie van Johannes*. De Kindheidsevangelien, met name het Prot-Evangelie van Jacobus, bevatten talloze verwijzingen naar de Vrouwe. Vroegchristelijke teksten die later afkeurend worden afgedaan als 'gnostische teksten', bevatten een grote hoeveelheid informatie over Haar. Ze is een belangrijke figuur in de traditie van de Nazareeërs. De belangrijkste Byzantijns-christelijke lofzang aan Maria genaamd de 'Akathistos hymne', heeft de vorm van een poëtische lofzang op Wijsheid. Het bevat eretitels en beeldspraak die niet meer in het huidige Oude Testament voorkomen. Dit toont aan dat vroege christenen veel meer van Vrouwe Wijsheid weten dan de Bijbel nu vermeldt. Voor de protestante kerken, die uitgaan van latere edities van Oudtestamentische teksten waar Zij inmiddels uit is weggeschreven, gaat Zij verloren. Maar Zij behoudt haar centrale plaats in de Katholieke en Orthodoxe tradities.

Zaterdag 23 april. Bloemblaadjesdag. Dag om de vrijwilligers van PanSophia te bedanken voor hun werk in het afgelopen academiejaar.

Zaterdag 14 mei verzorgde Anine op het Quispel Centennial in Amsterdam, georganiseerd door de Ritman Library, de lezing 'de kennis van het hart, een 21^e eeuwse update'.

Zaterdag 18 en zondag 19 juni

Female Energy. Dit weekend werkte PanSophia mee aan de manifestatie Female Energy op de Tempelhof van Adelheid en Huub Kortekaas in de buurt van Nijmegen. Er waren korte lezingen van academiedocenten Karin Haanappel, Daniëlle van Dijk, ondergetekende en talloze anderen. Velen werkten mee: vanuit de academie er was onder andere een rode tent bemensd door Lida van de Water en Sandra Warmerdam en werden sacrale liederen gezongen onder leiding van Marion Kuipéri. Het geheel stond onder leiding van Sharmila Angoulal.

Op dinsdag 12 juli, Ewha Women's University. In de tweede week van juli 2016 heeft Anine, uitgenodigd als lecturer, een lezing van 2,5 uur gehouden op de Ewha Women's University in Seoul in Zuid-Korea getiteld 'Wisdom returning'; daarnaast leidde zij een forum en verzorgde zij in de

Convention Hall voor alle deelnemers en belangstellenden van het EGEP program, een workshop over de 13 sacrale lichaamshoudingen van het goddelijk vrouwelijke.

Van donderdag 25 augustus tot en met zondag 28 augustus, Lorelei-festival. Deze dagen verzorgde Academie PanSophia een stand op het Lorelei festival. Het festival was voor de aanwezige Panophianen Henny van Malkenhorst, Sabine ter Steeg, Nicole Zonderhuis en Annine een geweldige ervaring. We verheugden ons over zoveel spiritueel-vrouwelijke en godinnenlijke energie en activiteit in Nederland. Annine gaf twee goed bezochte workshops over vrouw Holle en de Lorelei.

Op de zondagen 4 en 18 september, Sophia-groep Utrecht. Op deze twee dagen gaf Annine voor de Sophia-groep Utrecht het tweeluik 'Mens en samenleving in Balans'. Getuige de evaluatieformulieren waren de bijeenkomsten een succes.

Op vrijdag 9 september, Nehalennia-lezing te Goes. Deze avond gaf Annine voor de Stichting Het vrouwenputje te Goes in Zeeland een lezing 'Nieuw Licht op Nehalennia'. Tevoren werd door de stichting, de penningmeester van PanSophia en de spreker een bezoek gebracht aan het Vrouweputje. De drukbezochte lezing was een groot succes. Daarna volgde er een oogstfeest op 24 september in Colijnplaats bij de tempel van Nehalennia onder leiding van Margaretha Poot.

Zondag 11 september, instructiedag hoe berichten te plaatsen op de nieuwe website onder leiding van Nicole Zonderhuis.

Woensdag 28 september, 20.00u. Boekpresentatie drs. Daniëlle van Dijk te Zeist van '*Maria Magdalena uit de verf. Veertig schilderijen met verborgen symboliek*'.

Vrijdag 18 november. Toespraak 'Wisdom returning' van Annine van der Meer voor de Women's Federation for World Peace International, Europese afdeling, in Bratislava, Slowakije.

Op vrijdagavond 16 december geeft Annine voor de Sophia-kring in oprichting in Capelle aan de IJssel een lezing 'van Hoofd naar Hart'.

Tot slot: Het is verheugend dat allen eensgezind samenwerken voor het welzijn van PanSophia. We spreken de hoop uit dat in 2017 de spirituele (vrouwen)beweging in Nederland mag groeien en bloeien. PanSophia wil daar graag haar steentje aan bijdragen. Óp naar 2017!

Dr. Annine van der Meer, voorzitter
18 november 2016

Ambassadeursjaarverslag 2016

door Marie-José Bentinck

Algemeen

In de ambassadeurspresentatie Geheimen van de prehistorie worden vijf geheimen uit de geschiedenis van de mensheid onthuld, waarvan de toehoorders zich nog niet eerder bewust waren. De presentatie heeft tot doel om in een – royaal - uur de toehoorders een nieuwe visie op de prehistorie, gebaseerd op het - interdisciplinair wetenschappelijk gefundeerde - gedachtengoed van Academie PanSophia, te presenteren.

De toehoorders krijgen muziek van een 40.000 jaar oude fluit te horen en leren de werking van een vergeten sjamaneninstrument.

In 2016 werden er 13 presentaties gegeven. Dat is een stijging van 9 in 2015 naar 13 in 2016. Het aantal toehoorders varieerde van 60 tot 10 personen.

Belangstelling

De uitnodigingen om een presentatie te houden komen tot stand door mond tot mond reclame en actieve werving door de ambassadeur. Primeur in 2016 was de presentatie in het Engels op 6 september. Er wordt nu druk gewerkt aan een Duitse vertaling. Er ligt namelijk een uitnodiging van de Lyceumclub Berlijn voor 26 april 2017. In de verdere toekomst wordt gedacht aan een Franse versie.

Website

De tekst op de APS website werd aangepast aan de actualiteit. De geldelijke vergoeding voor de ambassadeurspresentatie is vastgesteld door het bestuur van Academie PanSophia. Op de nota wordt een donatiebedrag vermeld, dat tevoren is afgesproken met de aanvragers van de presentatie.

Schoolpresentaties

De schoolpresentaties waren dit jaar wat minder. De presentatie wordt gehouden voor VWO/HAVO scholieren uit het vierde studiejaar en wordt in het schoolauditorium gegeven voor meerdere klassen tegelijk. Zo krijgen de leerlingen tezelfdertijd alvast de ervaring van college lopen. In Helmond werd voor het vierde jaar op het Dr. Knippenbergcollege de presentatie met succes tweemaal op dezelfde dag gehouden. Eerdere contacten met scholen in Breda en Zeist leidden dit jaar niet tot een uitnodiging. Vorig jaar bleek dat de Geheimen van de prehistorie ook bij jongere scholieren in vruchtbare bodem vallen. Op het Bonaventura College in Leiden reageerden de 2^e jaars leerlingen van de Topklas Filosofie heel enthousiast, hetgeen resulteerde in twee uitnodigingen voor 2016.

Overig

In 2016 bezocht de Ambassadeur het Hypogeum op Malta, de tempelrestanten op Gozo, de relieken van het heiligdom op Samotrake en de Nike. Het jaar daarvoor, in 2015, werden de Grot van Lascaux in Frankrijk en Stonehenge in Engeland bezocht.

Op 2 december 2016 presenteerde Claudine Cohen in Parijs haar nieuwste boek: "Femmes de la préhistoire". Bij die gelegenheid werd haar door de Ambassadeur namens Academie PanSophia en namens Annine van der Meer het boek "The Language of Ma" aangeboden. Deze geste werd zeer op prijs gesteld.

Presentatielijst Geheimen van de prehistorie 2016

1. 15 januari 2016. Amsterdam, Presentatie voor een vriendinnengroep
2. 11 februari 2016. Amsterdam, Studentenvereniging SSR, Dispuut Matescha
3. 16 maart 2016. Leiden, schoolpresentatie Bonaventura College
4. 26 april 2016. Amsterdam, Habbematafel, Koninklijke Industriële Groote Club
5. 6 september 2016. Amsterdam, International Womens Contact Club (Engels)
6. 14 september 2016 Samotrake, reisgezelschap van Stella Lubsen-Admiraal
7. 23 september 2016 Amsterdam, Rotary West
8. 5 oktober 2016. Leiden, schoolpresentatie Bonaventura College
9. 27 oktober 2016. Wateringen, Vrije Visie
10. 7 november 2016 Helmond, eerste schoolpresentatie Dr. Knippenbergcollege
11. 7 november 2016. Helmond, tweede schoolpresentatie Dr. Knippenbergcollege
12. 17 november 2016. Den Haag, presentatie Nieuw Clingendael
13. 6 december 2016. Rotterdam, Theosofische Loge.